

VÝROČNÁ SPRÁVA 2020

NADÁCIA - CENTRUM SÚČASNÉHO UMENIA BRATISLAVA

I. ÚVOD

II. REALIZOVANÉ PROJEKTY

II.1 Cena Oskára Čepana

II.2 Rezidenčný pobyt

II.3 Príprava publikácie

III. VÝSTAVNÉ AKTIVITY

Cena Oskára Čepana 2020

IV. INFORMAČNÉ CENTRUM

IV.1 Knižnica

IV.2 Dokumentácia

V. PREHLAD PRÍJMOV A VÝDAVKOV

/ príloha č. 1

I. ÚVOD

V roku 2020 sa v organizačnej ani personálnej štruktúre Nadácie – Centrum súčasného umenia (ďalej len „Nadácia“) neudiali žiadne zmeny.

Organizačná a personálna štruktúra:

štatutárna zástupkyňa – Mgr. Lucia Gavulová.

Správna rada:

Mgr. Bohdana Hromádková (predsedkyňa)

Ing. Martin Barto, CSc.

JUDr. Zuzana Budská

Mgr. Alena Pániková

Ing. Peter Petrička

Mgr. Lucia G. Stach PhD.

Nadácia sídli na Rovniankovej ulici 4, 851 02 v Bratislave, mestskej časti Petržalka.

Hlavnou náplňou činnosti Nadácie bola aj v roku 2020 podpora súčasného slovenského vizuálneho umenia a to primárne prostredníctvom projektu Cena Oskára Čepana. Ide o ocenenie pre slovenských vizuálnych umelcov a umelkyne do veku 40 rokov bez obmedzenia média, v akom tvoria. Jeho súčasťou sú výstavné aktivity, založené na medzinárodnej a medziinštitucionálnej spolupráci, sprievodné a edukatívne programy, rezidenčný pobyt laureáta/laureátky Ceny a budovanie digitálneho archívu v podobe webovej stránky.

Okrem zmieneného sa Nadácia dlhodobo venuje udržiavaniu archívnej dokumentácie o slovenskom vizuálnom umení a budovaniu knižničného fondu.

II. REALIZOVANÉ PROJEKTY

II.1 Cena Oskára Čepana

Pre NCSU:

Lucia Gavulová – riaditeľka; vedenie, supervízia, koordinácia a organizácia projektu

Peter Liška – vizuálna identita, architektúra výstavy

Zuzana Golianová – PR, audiovizuálne a printové médiá

Lucia Gamanová – správa sietí, grafická podpora

Viktor Čech, Lucia Gavulová – kurátor a kurátorka výstavy finalistiek a finalistov

Lucia Gašparovičová – Divácka cena

Finančne podporili:

collective – platforma na podporu umenia

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

J&T Banka

Peter Petrička

Trust for Mutual Understanding

Residency Unlimited

Zámerom projektu Cena Oskára Čepana je prostredníctvom súťaže, určenej súčasným vizuálnym umelcom na Slovensku podporiť a propagovať súčasné slovenské vizuálne umenie, a to jednak motivačne, finančne a výstavnými príležitosťami smerom k samotným prihláseným umelcom do veku 40 rokov, ktorým je projekt určený, ako aj podporou rozvoja diskurzu o súčasnom vizuálnom umení na Slovensku.

Cena Oskára Čepana patrí k špecifickým cenám, ktoré združuje medzinárodný network Young Visual Artists Awards, ktorého vznik iniciovala nadácia Trust for Mutual Understanding pod vedením Wendy Luers so sídlom v New Yorku, USA. Vznikla v roku 1996 a odvtedy je kontinuálne udeľovaná každý rok. V portfóliu jej víťazov je dnes už mnoho medzinárodne etablovaných slovenských umelcov a umelkýň.

Hlavnou projektovou aktivitou je výstava finalistov a finalistiek súťaže a sprievodné aktivity s ňou spojené. Počas roka predstavuje projekt systematickú spoluprácu s prihlásenými umelcami, ako aj s konkrétnymi finalistami a finalistkami na rôznom stupni vývoja projektu. Výstupmi sú okrem výstavných a sprievodných aktivít aj verejné prezentačné aktivity finalistov a finalistiek a ich tvorby, uvedenie katalógu, samostatná výstava minuloročného laureáta a iné podujatia, vedúce k ukotveniu projektu v širšom kontexte lokálnej umeleckej prevádzky. Cieľovou skupinou

projektu sú ľudia so vzťahom ku kultúre, vizuálnej kultúre a vizuálnemu umeniu, či už na profesionálnej alebo laickej úrovni.

Cena Oskára Čepana je podujatie s jasne stanovenou podobou a z nej vyplývajúcou organizačnou štruktúrou. Tá sa vzťahuje k obdobiu celého kalendárneho roka, počas ktorého sa v presne stanovených časových odstupoch dejú jednotlivé fázy projektu, od prípravnej až po realizačnú. V januári je každoročne zverejnená otvorená výzva na prihlasovanie sa umelcov do súťaže, v súlade s jej štatútom. Možnosť prihlasovať sa majú umelci a umelkyne minimálne dva mesiace, do konca marca. V apríli sa následne uskutočňuje prvé zasadnutie medzinárodnej odbornej poroty, ktorá sa každoročne čiastočne obmieňa. Tá vyberá štyroch finalistov/finalistky toho ktorého ročníka, ktorých mená sú zároveň v apríli zverejnené a od daného momentu s nimi organizátor nadväzuje intenzívnu, zmluvne ošetrovanú spoluprácu, ktorej hlavným výstupom je spoločná jesenná výstava. Nadácia ako organizátor garantuje aspoň šesťmesačné obdobie na jej prípravu. Počas jej trvania sa porota stretáva po druhý raz priamo na výstave vyberá laureátku alebo laureáta daného ročníka, ktorý následne získa ocenenie. Rok 2020 bol druhým rokom, kedy bola na základe diváckeho hlasovania udelená aj autorsky navrhnutá a vyrobená Divácka cena. Tento rámcový plán má organizátor v úmysle dodržiavať a s príhodnými zmenami v záujme progresu rozvíjať aj naďalej.

V roku 2020 sa priebeh a podoba projektu museli prispôbiť novej situácii, ktorá bola dôsledkom rozšírenia pandémie ochorenia Covid-19. Nadácia – Centrum súčasného umenia nezrušila ani jeden z pôvodne – dlhodobu dopredu – naplánovaných termínov; stretnutia, ktoré sa v minulosti konali na fyzickej úrovni (obe stretnutia medzinárodnej odbornej poroty, vernisáž výstavy, vyhlásenie laureátky/laureáta, sprievodné programy a iné) presunula podľa možností a v súlade s vývojom pandémie v tom ktorom úseku roka, v ktorom sa konali, do online priestoru. Projekt prebehol v úplnej a komplexnej podobe, bez zrušenia akéhokoľvek jeho výstupu. Jediným obmedzením bol väčšinu času z trvania výstavy zatvorený výstavný priestor Novej synagógy v Žiline, ktorá bola inštitucionálnym partnerom Ceny Oskára Čepana 2020. Nariadenie však bolo vládny opatrením, na ktoré Nadácia nemala dosah.

ZÁMERY A CIELE:

Zámerom projektu je zviditeľňovanie a popularizácia súčasného slovenského vizuálneho umenia smerom k divákovi a podpora slovenských vizuálnych umelcov do veku 40 rokov v ich tvorivom vývoji. Medzi ďalšie zámery a ciele projektu sa radí zviditeľňovanie súčasného slovenského umenia a jeho tvorcov na domácej (a v ideálnom prípade aj na medzinárodnej) scéne, dynamizácia súčasného slovenského umeleckého diskurzu a tiež umeleckej kritiky, zvyšovanie povedomia verejnosti o vizuálnom umení na Slovensku, stimulácia a podpora vzniku nových umeleckých

projektov a diel, ktoré sa môžu stať prirodzenou súčasťou ďalších výstavných podujatí, obohatiť zbierky súčasného umenia na Slovensku alebo v zahraničí, prispieť k rozvoju trhu so súčasným umením na Slovensku, posilniť spoluprácu medzi umelcami a inštitúciami, stimulovať kritické myslenie a umenovednú reflexiu. Taktiež je zámerom projektu podporovať cezhraničné a medzinárodné spolupráce, k čomu dopomáha najmä práca s medzinárodne koncipovanou porotou, každoročne obmieňanou o špičkové mená vo svojom obore, ktorých nositelia pôsobia od Európy po USA.

HISTÓRIA A IDEOVÉ VÝCHODISKÁ:

História slovenskej verzie ocenenia, ktoré je súčasťou širšieho medzinárodného networku podobných ocenení YVAA - Young Visual Artists Awards siaha do roku 1996, kedy ju pod názvom Mladý slovenský výtvarník roka založila zakladateľka a riaditeľka americkej nadácie The Foundation for a Civil Society (FCA) Wendy W. Luers. Spoločne so svojim manželom Williamom Luers, americkým veľvyslancom v Prahe, strávila v Československu niekoľko rokov a po páde komunistického režimu sa rozhodla pre pomoc krajinám východného bloku na kultúrnom poli: založila tradíciu udeľovania výtvarných cien, spojenú s následným pobytom víťaza v USA. Od roku 2001 nesie slovenská obdoba projektu aktuálny názov Cena Oskára Čepana, podľa teoretika výtvarného umenia Oskára Čepana (1925-1992).

PRÍNOS PROJEKTU:

Cena Oskára Čepana je jedinečné podujatie tohto typu na Slovensku. Hoci už dnes jestvuje viacero umeleckých ocenení a súťaží, Čepan má kontinuitu od 90. rokov a zameranie výlučne na súčasné vizuálne umenie. Počas 24. rokov svojej existencie nebol vynechaný ani jediný ročník, pravidelne každý rok získal ocenenie jeden vizuálny umelec alebo umelkyňa, v roku 2015 dvaja a v roku 2017 všetci finalisti a jedna umelecká skupina. Na histórii, finalistoch a laureátoch za uplynulých 25 rokov trvania projektu možno odsledovať celý jeden segment dejín slovenského vizuálneho umenia. Cena v konečnom dôsledku neponúka iba finančnú odmenu pre víťaza, ale aj možnosť profesionálneho rozvoja pre celú generáciu umelcov. Navyše motivuje umelcov k tvorbe nových diel, ktoré sú podmienkou účasti vo finále projektu a následne umeleckú kritiku v rámci reflexie výstavy finalistiek a finalistov, ktorá každoročne vzbudzuje veľký záujem. Projekt má už rokmi vybudované funkčné rámce mediálnych partnerstiev a PR podpory v audiovizuálnych aj elektronických či printových médiách, jeho prínosom je teda aj rozširovanie povedomia o slovenskom súčasnom vizuálnom umení a jeho predstaviteľoch aj týmto spôsobom.

CIEĽOVÉ SKUPINY:

Cieľovou skupinou je publikum so záujmom o súčasnú vizuálnu kultúru, profesionálni umelci, študenti a absolventi umeleckých škôl, teoretici a kritici vizuálneho umenia a kurátori, priaznivci umenia, návštevníci galérií, zberatelia

umenia, inštitúcie pôsobiace v oblasti umenia a kultúry, mienkotvorné osobnosti, verejní činitelia, návštevníci výstavy, zvedaví ľudia. Cieľová skupina je zasahovaná priebežne počas celého roka, najmä v jeho druhej polovici, keď sa realizujú konkrétne podujatia s finalistkami a finalistami súťaže, ako je verejná prezentácia ich tvorby, studio visits, rozhovory pre médiá, filmové medailóny o umelcoch, až po samotnú výstavu a následne sprievodné a vzdelávacie programy v jej rámci. Prínosom je rozšírenie povedomia o súčasnom vizuálnom umení na Slovensku, bližšie pochopenie mechanizmov súčasného umenia, projektu súťaže a jeho prezentácie.

--

II.2 Rezidenčný pobyt

Rezidenčný pobyt laureáta Ceny Oskára Čepana 2019

Residency Unlimited, New York, USA

01.03.2020-15.03.2020

Organizátor: Residency Unlimited a Nadácia – Centrum súčasného umenia

Spoluorganizátor: Young Visual Artists Awards (YVAA)

Finančná záštita: Trust for Mutual Understanding

Účastník: Erik Sikora

V roku 2020 bol v mesiaci marec realizovaný rezidenčný pobyt laureáta Ceny Oskára Čepana 2019 Erika Sikoru v programe Residency Unlimited v New Yorku (USA), ktorý sa každoročne uskutočňuje v úzkom partnerstve s nadáciou Trust for Mutual Understanding, zakladateľským subjektom Ceny Oskára Čepana a rezidenčným programom Residency Unlimited (ďalej iba RU). Rezidenčný pobyt je súčasťou ocenenia.

V roku 2019 vystriedala na riaditeľskom poste RU Boshka Boskovića jedna zo zakladateľiek programu, Nathalie Angles. Rezidenčný pobyt laureátov je vždy nadizajnovaný na mieru povahe a charakteru ich tvorby a koordinovaný v dialógu s kurátorkou programu, ktorou je aktuálne Lilia Kudelia. Odohráva sa na báze každodenných stretnutí s lokálnymi aj medzinárodnými kurátormi, predstaviteľmi zásadných inštitúcií pre tvorbu autorov a autoriek a ich ďalší vývoj, prezentácií portfólia a interakcii s ostatnými rezidentmi programu v danom čase na danom mieste.

Rezidencia Erika Sikora sa napokon, z dôvodu šíriacej sa pandémie, ktorá aj v USA naplno prepukla v marci 2020 skrátila na dva týždne z pôvodných ôsmich a umelec sa na náklady RU vrátil domov, na Slovensko.

--

II.3 Príprava publikácie

Cena Oskára Čepana 2019

marec 2020 – december 2020

V roku 2020 pracovala Nadácia – Centrum súčasného umenia na príprave bilingválnej 320 stranovej publikácie v slovenskom a anglickom jazyku, venovanej 24. ročníku Ceny Oskára Čepana 2019 a tvorbe jej finalistov a finalistky Jana Durinu, Dávida Koroncziho, Milana Mazúra, Erika Sikoru a Gabriely Zigovej.

Vydavateľ: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Z súkromných zdrojov podporil Peter Petrička a platforma na podporu umenia Collective.

Koncepcia, supervízia a edičné zabezpečenie: Lucia Gavulová

Grafický koncept a layout: Peter Liška

Jazykové korektúry: Anna Ďurišiková, Luďka Kratochvílová

Jazykové korektúry a editorstvo anglických textov: Jelena Čurčić, Mahlet Zimeta

Preklad: Anna Durišiková, Juliana Sokolová, Gabriela Zigová

Texty:

Reece Cox, Lucia Gavulová, Václav Janoščík, Dávid Koronczi, Lucia Kotvanová, Felice Moramarco, Juliana Sokolová, Johanna Trost, Tomáš Uhnák

Fotografie:

Leontína Berková, Nikolas Bernáth, Tibor Czitó, Jan Durina, Lucia Gavulová, Dávid Hanko, Ivan Kalev, Milan Mazúr, Ján Skaličan

Tlač:

Typocon, s.r.o.

V publikácii k Cene Oskára Čepana 2019 dostala okrem odborných príspevkov Václava Janoščíka, Tomáša Uhnáka, Reece Coxa, Lucie Kotvanovej, Johanny Trost, Juliany Sokolovej, Felice Moramarca a Lucie Gavulovej priestor aj medzinárodná odborná porota, ktorá v roku 2019 vybrala finalistku Gabrielu Zigovú, finalistov Jana Durinu, Dávida Koroncziho a Milana Mazúra, a napokon laureáta Erika Sikoru, ktorí vo Východoslovenskej galérii vytvorili spoločnú výstavu *Ekológia túžby*, pod kurátorským vedením Václava Janoščíka. Koncepcia publikácie je postavená na výbere prispievateľov samotnými finalistami. Autori textov neboli obmedzovaní

tým, či budú písať výlučne o dielach na zmienenej výstave, alebo o tvorbe umelcov v širšom kontexte a súvislostiach. Rozsahy príspevkov aj ich obsahové uchopenie boli na samotných autoroch, preto je výsledná podoba publikácie pestrá a dynamická. Vznikla obsažná a informačne bohatá kniha o štyroch súčasných slovenských umelcoch a umelkyňi.

Katalóg je voľne k stiahnutiu na stránke oskarcepan.sk (v ročníku 2019), printovú verziu je možné objednať si na info@oskarcepan.sk.

--

III. VÝSTAVNÉ AKTIVITY

Výstava finalistov a finalistiek Ceny Oskára Čepana 2020

Nová synagóga v Žiline

30.09.2020-06.12.2020

Organizátor: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Spoluorganizátor: Collective – platforma na podporu umenia, Nová synagóga Žilina
Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Partneri: J&T Banka, Trust for Mutual Understanding, Residency Unlimited, YVAA – Young Visual Artists Awards, Residency Unlimited

Komunikačná podpora: Barsdobrýchýr

Supervízia: Lucia Gavulová

Medzinárodná odborná porota: Kathrin Benetele (CH), Vjera Borozan (CZ), Bartholomew Ryan (USA), Jaro Varga (CZ), Jan Verwoert (NL, DE)

Kurátori výstavy: Lucia Gavulová, Viktor Čech

Finalisti a finalistky: Ludmila Hrachovinová, Daniela Krajčová, Kristián Németh, Jozef Pilát

Vizuálna identita a architektúra výstavy: Peter Liška

PR podpora: Lucia Gamanová, Zuzana Golianová

Sprievodné programy: Nová synagóga Žilina, Simona Gottierová

Filmové medailóny: Paulína Mačáková

Fotografie finalistiek a finalistov: Kvet Nguyen

Fotografie výstavy: Richard Kohler

Realizačný tím výstavy: Marek Adamov, Brian Baják, David Cartwright, Dušan Dobiáš, Liah Escroignard, Juraj Gábor, Altin Gashi, Simona Gottierová, Peter Kotrha, Ints Plavnieks, Marek Šutara, Jozef Vančo – GUTENART

ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZÁCIE PROJEKTU A SPRIEVODNÝCH AKTIVÍT:

18.09.2020, Nová Cvernovka – 14:00 hod. tlačová konferencia

18.09.2020, Nová Cvernovka – 19:00 hod. moderovaný event pre verejnosť s vlastnou dramaturgiou - predstavenie finalistov a finalistiek, ako aj organizátora v Bratislave, premiérové zverejnenie filmových medailónov o finalistoch, prezentácia ich tvorby, moderované rozhovory, afterparty

30.09.2020, Nová synagóga Žilina - 18:00 hod. vernisáž výstavy Cena Oskára Čepana 2020

13.11.2020, Nová synagóga Žilina - 18:00 hod. slávnostný ceremoniál vyhlásenia laureátky Daniely Krajčovej a odovzdania Ceny Oskára Čepana 2020

06.12.2020, Nová synagóga Žilina – 18:00 hod. finisáž výstavy a vyhlásenie držiteľa Diváckej ceny, ktorým sa stal Jozef Pilát

30.09.-06.12.2020, Nová synagóga Žilina – trvanie výstavy, sprievodné programy v dramaturgii Novej synagógy

CIEĽOVÉ SKUPINY:

Slovenskí profesionálni umelci, študenti a absolventi umeleckých škôl; teoretici a kritici vizuálneho umenia; kurátori; priaznivci umenia, návštevníci galérií, zberatelia umenia, zberateľské inštitúcie, zástupcovia médií, inštitúcie pôsobiace v oblasti umenia a kultúry, mienkotvorné osobnosti a občianski aktivisti, verejní činitelia, obyvatelia hostiteľského mesta, návštevníci výstavy, čitatelia a pozorovatelia partnerských médií.

PROPAGÁCIA A INFORMOVANOSŤ O PROJEKTE:

Projekt bol v súlade s poslaním Nadácie intenzívne programovo medializovaný, a to prostredníctvom printových aj elektronických médií. Medzi printové výstupy patrili články v Denníku N, Pravda, SME, Stratégie, Korzár, týždenníku Trend, mesačníkoch H.O.M.i.E, Trendy bývanie, magazínoch o kultúre VLNA, JAZDEC, v internetových magazínoch blok, artalk.cz a iných. Posilnená bola v roku 2020 propagácia projektu prostredníctvom sociálnych sietí Instagram a Facebook, ako aj novej webovej stránky projektu. O projekte informovala aj webová stránka Novej synagógy v Žiline a sociálne siete inštitúcie. V rámci televíznych výstupov sa Cenou Oskára Čepana zaoberala RTVS, TA3 a lokálne žilinské médiá.

IV. INFORMAČNÉ CENTRUM

Nadácia – Centrum súčasného umenia slúži profesionálnej aj laickej verejnosti ako informačné centrum. V rôznych formách ponúka informácie o súčasnom vizuálnom umení.

IV.1 Knižnica

Knižnica Nadácie ponúka domáce i zahraničné publikácie i možnosť ich štúdia. Ponúka tiež výstavné katalógy a odborné časopisy, prevažne o súčasnom vizuálnom umení. Je priebežne dopĺňaná o nové publikácie a zatiaľ je kontinuálne dostupná profesionálnej i laickej verejnosti v priestoroch Knižnice Slovenskej národnej galérie, v Hurbanových kasárňach na Kollárovom nám. 10 v Bratislave.

IV.2 Dokumentácia

Dokumentácia slovenského vizuálneho umenia 20. storočia je dostupná v dvoch formách:

Comprehensive Documentation prináša viac či menej spracované informácie o slovenských umelcoch, aktívnych po roku 1945. V rokoch 1993-1995 vybraní umeleckí historici spracúvali dokumentácie, zahŕňajúce biografické a bibliografické dáta 23 vizuálnych umelcov, ktoré pozostávajú z kópií dôležitých článkov, zoznamu samostatných a skupinových výstav, zoznamu diel v súkromných aj verejných zbierkach, reprodukcie diel, katalógov, diapozitívov.

Databáza vybraných umelcov je dokumentáciou slovenských umelcov, pozostávajúcou z biografických a bibliografických údajov, obrázkov, katalógov, fotodokumentácie umeleckých diel, kópií článkov atď. Databáza obsahuje kontaktné údaje umelcov a je priebežne dopĺňaná. Zatiaľ bola, rovnako ako *Comprehensive Documentation* dostupná k prezenčnému štúdiu v priestoroch Knižnice Slovenskej národnej galérie na Kollárovom námestí. V budúcnosti, pri presune Slovenskej národnej galérie do novej budovy na Vajanského nábreží sa počíta s presunom dokumentácie na aktuálnu adresu Nadácie v Petržalke.

V. PREHLAD PRÍJMOV A VÝDAVKOV

/ príloha č. 1

NADÁCIA - CENTRUM SÚČASNÉHO UMENIA

Správna rada:

Ing. Martin Barto, CSc.

Judr. Zuzana Budská

Mgr. Bohdana Hromádková, predsedkyňa

Mgr. Alena Pániková

Ing. Peter Petrička

Mgr. Lucia G. Stach, PhD.

Zamestnanci N-CSU:

Mgr. Lucia Gavulová, štatutárna zástupkyňa a správkyňa

Ing. Eva Gavulová, ekonómka

Adresa:

Nadácia - Centrum súčasného umenia Bratislava

Rovniankova 4, 851 02, Bratislava

Kontaktná osoba: Mgr. Lucia Gavulová

Mob.: +421 907 287 006

Mail: lucia.gavulova@ncsu.sk

Výročná správa bola vyhotovená v Bratislave, dňa 22.06.2021.
Za vyhotovenie je zodpovedná Mgr. Lucia Gavulová,
štatutárna zástupkyňa a správkyňa.